

En wat als onze blik...

En wat als onze blik op de vluchteling een nieuw perspectief kon brengen? Een pakkend experiment uit de sociale psychologie laat zien hoe de wijze waarop we kijken naar de onbekende die uit een andere wereld komt, een belangrijke katalysator kan zijn voor verandering.

Beste lezer, u bent
 onze voornaamste
 ambassadeur

In dit nummer

- 01 En wat als onze blik...
- 02 Interview met de partner: Point d'Appui
- 03 Het meisje uit Ghana
- 03 Kort nieuws van Up Together
- 04 Tiende editie van Detention Visitors Support Group focust op mensenhandel
- 04 Goed noch slecht

Maurice Liétartstraat, 31/9 - 1150 Brussel

Op het einde van de jaren negentig voerde de Amerikaanse psycholoog Arthur Aron een experiment uit, gebaseerd op de toenadering die ontstaat tussen twee onbekende personen wanneer ze elkaar langdurig aankijken. Hij vroeg vrijwilligers, die elkaar niet kenden, plaats te nemen tegenover elkaar, elkaar aan te kijken zonder te spreken en te letten op de gevoelens die bij hen opkwamen tijdens deze ontmoeting. Daaruit bleek dat het aanhouden van een langdurig oogcontact sterke emoties veroorzaakt, die aanleunen bij het gevoel van verliefdheid.

Geïnspireerd door dit experiment en door de huidige context van een massale instroom van vluchtelingen, heeft Amnesty International een scherpe video verspreid waarin telkens een Europeaan plaatsneemt tegenover een vluchteling. Het experiment waarin Duitse, Belgische, Poolse, Britse en Italiaanse personen plaatsnemen tegenover vluchtelingen uit het Midden-Oosten werd opgenomen dicht bij Checkpoint Charlie in Berlijn. Vier minuten lang bekijken twee onbekenden elkaar in stilte en leren ze elkaar kennen via hun blik. De scènes worden onbewerkt opgenomen, zonder mise-en-scène. De mensen die tegenover mekaar zitten hebben elkaar nog nooit eerder ontmoet. Het resultaat is op zijn minst verrassend te noemen. Hoewel ze elkaar vier minuten geleden nog niet kenden, vraagt een dame na een lange periode van aankijken met tranen in de ogen aan een man van Syrische afkomst: "Bent u alleen hiernaartoe gekomen of met uw familie?" De man antwoordt zachtjes, na een korte pauze: "Alleen... Zo is het

leven, en het leven is soms goed, maar soms ook minder goed." Wanneer hun tijd om is, staan ze allebei op en omhelzen elkaar innig.

"Je moet werkelijk een hart van steen hebben om niet bewogen te worden door de beelden van deze video. En net vandaag, in een wereld die overspoeld wordt door verdeeldheid en conflict, is het belangrijk om naar de wereld te kijken door de ogen van iemand anders. Te vaak wordt het leed van mensen die net zoals wij een gezin, vrienden, een eigen geschiedenis, dromen en doelen hebben, verdrongen door de vloed van cijfers en krantentitels. Wat zou er gebeuren indien we even de tijd namen om stil te staan en te kijken naar wie deze mensen echt zijn?" legt Draginja Nadazdin, directrice van Amnesty Polen, uit.

Wanneer een échte ontmoeting plaatsvindt tussen twee personen, gaat een ruimte van mogelijkheden open. Deze onzichtbare ruimte is als een wieg waarin nieuwe perspectieven kunnen groeien. Deze ruimte van gastvrijheid is van een sacrale orde. Ze toont ons zowel de waarde van de ander als onze eigen waarde.

Lees verder op pagina 4

Interview met de partner: Point d'Appui

Dit jaar viert onze Luikse partnerorganisatie Point d'Appui haar twintigste verjaardag. Onze verslaggever ging op bezoek en praatte met Amélie Feye.

David (JRS): Wat is uw taak bij Point d'Appui?

Amélie (Point d'Appui): We begeleiden mensen zonder papieren en mensen met een onzeker statuut. We ontvangen de mensen en begeleiden hen op juridisch en sociaal vlak. Er zijn op dit ogenblik ongeveer vierhonderd lopende dossiers en elke dag komen er nieuwe aanvragen bij.

Een tweede luik bestaat uit lobbywerk: we proberen de wetgeving te laten aanpassen - zeker geen gemakkelijke opdracht.

Ten derde willen we de publieke opinie sensibiliseren. We komen in contact met mensen van verschillende achtergrond en geven hen uitleg over wie die mensen zonder papieren zijn. Ook in scholen gaan we spreken. We gaan in dialoog met de leerlingen over hun vooroordelen en vragen hen wat ze ervan denken.

Ik heb een videoboodschap bij me met onze gelukwensen voor jullie twintigste verjaardag. In de boodschap heeft mijn collega Philippe het over de moed en de talenten van de migranten.

In de huidige politieke context is het al ongelooflijk dat je erin slaagt tot hier te komen. De meeste vluchtelingen zullen nooit papieren krijgen, en dat weten ze maar al te goed. Toch slagen ze erin om te overleven, om hun kinderen op te voeden, opleidingen te volgen... en om te strijden voor een betere toekomst, ondanks alles.

Met jullie hulp slaagde JRS erin het netwerk van gastvrijheid Up Together op te starten in Luik. Is er iets in de mentaliteit van de Luikenaars dat dat mee mogelijk maakt?

Er bestaat een zekere verdraagzaamheid tegenover de aanwezigheid van mensen zonder papieren in Luik, zelfs bij de autoriteiten. In deze buurt, Saint Léonard, beweegt er vanalles. Er is bijvoorbeeld de vereniging Tabane, die begeleidt migranten die trauma's hebben opgelopen. Luik is een stad met een bijzondere vorm van solidariteit.

Hartelijk dank voor het interview, Amélie.

Graag gedaan!

David Knapen

Het meisje uit Ghana

Iedere week, wanneer ik het detentiecentrum bezoek, zit Nelly (dit is niet haar echte naam) al op me te wachten. Ook vandaag, al is er niet veel meer te vertellen. Nelly zit hier al zes maanden opgesloten en een tijdje geleden zei haar advocaat haar dat alle procedures uitgeput zijn.

Nelly is 28 jaar en afkomstig uit Ghana. Daar moest ze trouwen met een veel oudere man, die al drie vrouwen heeft. Ze kon Ghana ontvluchten en trouwen met een landgenoot die verblijfsrecht heeft in België. Deze man is echter aan drugs verslaafd. Er kwam ruzie. De man ging haar aangeven bij de politie en zei dat hun huwelijk een schijnhuwelijk was. Nelly werd thuis opgepakt en in het detentiecentrum geplaatst, om teruggestuurd te worden naar Ghana. Haar echtgenoot heeft daar nu veel spijt van, maar gedane zaken nemen geen keer en de uitzetting lijkt onafwendbaar.

Enkele weken geleden vroeg ik Nelly wat haar vooruitzichten waren als ze naar Ghana terugging. Dit is altijd een moeilijk onderwerp. De mensen willen immers niet terug, ze willen blijven. Nelly is erg bang om terug te gaan naar haar land. Onlangs overleed haar moeder - ze toont mij haar foto - en zij denkt dat de oude man er de hand in gehad heeft. Magie? Vergiftiging? Dit is Afrika... In Ghana was Nelly kapster. Daar kun je wat geld mee verdienen, maar het leven in haar dorp is niettemin veel armer dan hier. De Afrikaanse vrouwen besteden veel tijd aan hun kapsel. Dat zie ik ook hier in het detentiecentrum. Lange kunstsharen worden aan het hoofdhaar vastgemaakt en met vaardige vingers tot dunne vlechtjes geknoopt. Dat neemt vele uren in beslag. Als je dan op bezoek komt en met zo'n vrouw wat te bespreken hebt, moet dat maar wachten. Of je komt er gewoon bij zitten terwijl het vlechten doorgaat.

Vandaag zitten Nelly en ik een hele tijd zwijgend naast mekaar. Wat kan ik nog zeggen? We hebben alles geprobeerd, maar de uitwijzing is niet meer tegen te houden. Soms praten we over de

Bijbel en over God, maar vandaag vind ik geen woorden die haar zouden kunnen troosten. Woorden schieten nu tekort. Als het tijd is voor de "luchting" op het binnenplein, zie ik Nelly met de bal spelen. Hoe kwetsbaar is zij. Ze lijkt veel jonger dan ze is, bijna nog een kind. Soms stapt ze in flinke pas rond de binnenplaats, vlak langs de afsluiting, om haar lichaam wat beweging te geven. Misschien was dit wel onze laatste ontmoeting.

Enkele dagen later belt Nelly mij op. De repatriëring is voor overmorgen. "Wat moet ik doen? Ik voel me zo zwak..."

In mijn kamer hangt nu een kaartje waarop Nelly haar naam geschilderd heeft met veel fonkeldingetjes versierd. Het hing in de dagzaal tussen andere tekeningen die de vrouwen als tijdverdrijf hebben gemaakt. Ik vroeg een van de beambten of ik het mee mocht nemen. Het hangt nu in mijn kamer aan de wand, een herinnering aan

het kwetsbare meisje uit Ghana. Wat zou er van haar geworden zijn?

Pieter-Paul Lembrechts SJ

Kort nieuws van Up Together

Twee opvangplaatsen in Anderlecht

In partnerschap met Caritas Internationaal heeft Up Together vanaf nu twee opvangplaatsen in de Eloystraat te Anderlecht. Zuster Agnès van de gemeenschap van de auxiliatricen verzorgt met veel toewijding de begeleiding van twee personen. Zij heeft ook een ontspannend keramiekatelier opgestart, wat therapeutisch kan werken.

Netwerk Brussel verwelkomt vijf personen

Flavia, Claudette met haar twee dochters Linda en Annette, en Thierno werden ontvangen in Brussel. Thierno en Claudette volgden de opleiding Toekomstoriëntering bij Meeting. Tijdens de zomermaanden zetten zij zich vrijwillig in voor anderen. Ongelooflijk!

Start van twee nieuwe netwerken

Op aanwijzing van onze vriendschappelijke bezoeker Nicolas kreeg Alice (34) uit Kameroen noodopvang bij de zusters van de Verrijzenis in Etterbeek. In Doornik stelde Rose-Marie als eerste gastvrij haar huis open. Alice wordt met veel toewijding begeleid door Martine.

Philippe Spiegelaere

Wanneer we onze aandacht op de ander richten, worden we weggehaald van onszelf en gaat ons hart open voor de ander. Deze transformatie vindt plaats wanneer we de grenzen van ons 'begrip' van de ander kunnen opzietten en overstijgen. Rassenhaat ontslaat ons van de plicht onszelf te zien in de ogen van de ander. Om open te staan voor de ander moeten we onze zekerheden laten varen. Er kan geen vrede bestaan zonder ontmoeting en geen ontmoeting zonder die ruimte van mogelijkheid die ontstaat als we écht open zijn voor het anders-zijn. De échte ontmoeting met de ander helpt ons onze eigen weerstand te overwinnen.

De vreemdeling die komt aankloppen aan de deur van mijn comfortabel leven, biedt mij een unieke kans om mijn blik innerlijk te veranderen, zodat die drager wordt van nieuwe perspectieven.

Sebastien de Fooz

<https://youtu.be/f7XhrXUoD6U>

Tiende editie van Detention Visitors Support Group focust op mensenhandel

Begin juni organiseerde JRS Europe in Brussel voor de tiende keer een bijeenkomst van de Detention Visitors Support Group samengesteld uit bezoekers en medewerkers van alle JRS-kantoren in Europa. Het doel van deze bijeenkomsten is om vormingen mogelijk te maken die voor alle kantoren interessant zijn, maar vooral ook om collega's de gelegenheid te bieden om ervaringen met mekaar te delen binnen een thematisch kader. Deze tiende editie had de problematiek van de mensenhandel als onderwerp.

Zuster Beatrice Mariotti van de Comboni-missiezusters en medische missiezuster Dagmar Plum, beiden vrijwilligers voor JRS Duitsland alsook voor het Solwodi Netwerk (Solidarity with Women in Distress), faciliteerden de workshop vakkundig. Meer diepgang kreeg de theorie dankzij de bijdragen van collega's uit

o.a. Spanje, Macedonië en Italië, en ook in de sterke documentaire Sisters of no Mercy, waarin vier jonge meisjes uit Nigeria hun verhaal doen.

Deze lelijke handel gaat ver, is alomvattend en beweegt miljoenen euro's. Hoe dynamieken doorbreken die zijn opgebouwd uit zoveel kleine schakels? Het lijkt onbegonnen werk. Wij als bezoekers dragen hier aan een voorlopig eindpunt voor de slachtoffers een verantwoordelijkheid. Het komt eropaan de kern van onze taak zeker bij deze slachtoffers heel ernstig te nemen door hen met de meest oprechte aanwezigheid bij te staan en hen werkelijk te kunnen zien. En natuurlijk kunnen we als netwerk ook meewerken aan sensibilisering en meer aandacht vragen voor deze slachtoffers.

Helga Corvers

Goed noch slecht

Soms vragen we ons af hoe we moeten reageren op de dramatische gebeurtenissen omtrent families op de vlucht, reddingsacties op zee, het schamele onderkomen van migranten... We kunnen natuurlijk niet overal tegelijk zijn om te helpen. Maar we kunnen op zijn minst de mensen steunen die steun bieden. De ploeg van JRS Belgium gaat tot het uiterste om het lot van de asielzoekers te bepleiten, om gedetineerden te bezoeken, om 'gemeenschappen van gastvrijheid' op te richten. Om deze taken tot een goed einde te kunnen brengen, zijn aanzienlijke financiële middelen nodig. De Noord- en Zuid-Belgische

jezuïetenprovincies staan in voor het budget voor de lopende zaken, maar kunnen niet alle kosten dekken. Om onze inspanningen uit te breiden en te versterken, doen we een dringend beroep op uw steun. Voorbij het goede geweten dat iemand heeft wanneer hij een gift doet, of het slechte geweten wanneer hij het niet heeft gedaan, bestaat er ook een geweten – goed noch slecht – dat doet wat kan... De rekeningnummers staan onderaan op deze pagina. Van harte dank.

DOE EEN GIFT

IBAN : BE40 5230 8069 3163 - BIC : TRIOBEBB

Voor een fiscaal attest (vanaf 40€) kunt u storten op de rekening van Caritas International vzw, Liefdadigheidsstraat 43, 1210 Brussel

IBAN: BE88 0000 0000 4141

BIC: BPOT BEB1, onder vermelding van "P168JRS"

Jesuit Refugee Service Belgium vzw

Maurice Liétartstraat 31/9
1150 Brussel

Tel +32 2 738 08 18

Fax +32 2 738 08 16

info@jrsbelgium.org

www.jrsbelgium.org